

Hooverjeva misija uspešna-Prepirom na jugu sledi vojna

HOOPER JE DOSEGEL VELIKE USPEHE NA POTOVANJU. — ARGENTINA JE POPOLNOMA SPREMENILA SVOJE NAZORE; POSTALA JE NAJBOLJŠA PRIJATELJICA AMERIKE. — HOOPER SE SMATRA ZA VELIKEGA DIPLOMATI.

Buenos Aires, Argentina. — Evropske države se niso varale, ko so obračale svojo pozornost na Hooverjevo potovanje po Južni Ameriki. Slutilo se je, da to bo moglo roditi čisto nove odnose med Severno in Južno Ameriko, kar se je že pokazalo, da se bo tudi uresničilo.

Največje uspehe je Hoover dosegel v Argentini. Skoro bi se smatralo za neverjetno, da bo zastopnik Združenih držav — Hoover, ki se je le par dni mudil v Argentini, dosegel uspehe, da bi Argentina popolnoma izpremenila svoje nazore in postala najboljša prijateljica Severne Amerike. Argentina sicer dosedaj ni bila v najboljših odnosih z Združenimi državami, a je kar čez noč postala njena zaupnica.

Argentina, ki je smatrala predsednika največje republike na svetu, za nedostopnega diplomata in pričakovala, da bo on s svilenim klobukom in bogato oblečen, prihajal k njim kot gost, le radi raznih kupčij, ki je bila iznenadena, ko je v njem našla moža, pravega svetovnega diplomata. Do teh nazorov je bila Argentina seveda opravičena, ker Amerikanci so navadno prihajali tja za svoj "business".

Neki časopis, "La Prensa" v Argentini poroča v uredniškem članku sledeče: "Hoover je mož, ki je v svojem življenju izvršil veliko nalogo, romantično, diplomatično afera, ki bi zapisana v zgodovini in si je s tem tudi dosegel dobrih uspehov, kateri mu bodo zelo koristni v njegovi bodoči službi. S svojimi lastnimi rokami si je postlal ležišče za svojo bodočnost. Poleg tega pa se tudi ni obotavljal žrtvovati nekaj za pomoč trpečim Belgijcem."

Hoover je v Argentini tudi povabil k sebi vse direktorje njemu sovražnih časopisov. — Zaslišal jih je posamezno in navduševal, naj oni postanejo prijatelji Združenih držav in izrazijo svoje mnenje, kako bo mogoče doseči najboljši sporazum.

VAŽNO ZA MESTO CHICAGO.

Chicago, Ill. — V mestu se nahaja veliko poslopj "apartments", v katerih se nahaja od 5 do 50, ali tudi več stanovanj. V takih poslopih imajo navadno poštni raznašalci veliko sitnosti, ker nima vsaka oseba svoje poštne škatle in zato poštar ne ve, če se dotična oseba, kateri prinaša pošto, nahaja v onem poslopiju. Ako poštar vpraša "janitorja", pa isti večkrat ne ve niti toliko, kakor poštar sam. Z posredovanjem poštne urada in lastnikov poslopij, se je odredilo, naj ima vsako poslopje v pritličju na hodniku napisana vsa imena stanovalcev, da poštar imena more sam najti. To se je pokazalo zelo uspešno; zato se pa priporoča, naj se v vsakem poslopiju ukrene ta potrebni korak.

VOJNA BO. — PARAGUAY MOBILIZIRA.

Bolivija trdi, da vojna je neizogibna. — Paraguay mobilizira od 18. do 29. leta. — V spopadu 100 vojakov ubitih.

Buenos Aires, Arg. — Sporazum med Bolivijo in Paraguayem je skoro nemogoč. — Bolivija trdi, da vojna je neizogibna. Paraguay je odredila mobilizacijo od 18. do 29. leta. Vlada je pripoznala, da je mobilizacija skrajno potrebna v svrhu obrambe, pred hlik Guggiari pa je predlog odobril in podpisal.

Uradno se poroča, da so se v okraju Chaco pričeli boji, v katerih so bile zadane znatne izgube na obeh straneh; bolj občutno so bile prizadete paraguayske čete, ko so imeli nad 100 mrtvih in veliko ranjenih.

Bolivijanske čete so zaplenile Paraguyanecem 30 voz municije in drugega materiala, poleg tega pa tudi 30 mož. V tem spopadu so Bolivijanci imeli prav dobre uspehe.

V drugem spopadu pa so Paraguyananci imeli boljše uspehe. Zavzeli so nazaj izgubljeno trdnjavo Mariscal Lopez v Gran Chaco teritoriju. Druge bolivijanske čete pa so bile primorane se umakniti.

Od Lige narodov v Švici se poroča, da se je Briand, predsednik Lige narodov izrazil, da bo nemudoma sklical posebno zborovanje, kjer se bo določilo, da mora Bolivija ali Paraguay formalno napovedati vojno.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Chicago, Ill. — Uradno poročilo od United States Lines naznanja, da zelo narašča število potnikov tretjega razreda; zato se je zdelo potrebno, izdati posebne odredbe, glede oskrbe v Franciji, za tujeske potnike. V ta namen je družba ustanovila poseben urad v Parizu, kjer se nahaja šest uradnikov, ki govorijo vse evropske jezike in bodo potnikom na razpolago za vsako uslugo. Ti uradniki bodo tudi spremljali potnike do raznih državnih mej in s tem omogočili udobno potovanje. Tam bo pa potnike sprejel zopet drugi zastopnik in spremljal do bližnje meje.

IZGUBLJENA V GRAND CANYON.

Parkersburg, W. Va. — Mr. in Mrs. Hyde iz Hansen, Idaho, ki sta se podala na izlet po "Colorado river" do Grand Canyon, se pogrešata že 10 dni. William L. Haley, oče od Mrs. Hyde, je prosil guvernerja Gore iz West Virginije za pomoč, da bi zvezine oblasti poslale aeroplan ki naj bi preiskali, kaj se je z pogrešanima zgodilo.

PREDSEDNIK IN MRS. COOLIDGE V SPORTU.

Tudi predsednik Coolidge in Mrs. Coolidge ljubita šport. Ko sta bila na izletu v Waynesboro, Va., je Mr. Coolidge izvrstno streljal na tarčo; Mrs. Coolidge ga je pa med tem časom ujela v "Movie-camera".

HINDENBURGA NAPA- DAJO.

Maršal August von Mackensen napada Hindenburga, da se je izneveril bivšemu cesarju.

Berlin, Nemčija. — "Hindenburg je zadal smrtni udarec monarhičnim nazorom v Nemčiji, ko je sprejel predjedništvo nove republike," tako se je nedavno izrazil maršal von Mackensen, bivši vojskovodja in velik patriot nemškega imperijalizma.

Mackensen je nedavno v Potsdamu praznoval 80letnico svojega rojstva v krogu svojih prijateljev, veteranov iz zadnje svetovne vojne. Ob tej priliki je prišel v veliko zadrego, ko je prišel trenutek, da bi moral tudi Hindenburgu seči v roko, ko ga je pa črtil iz dna srea.

Mackensen smatra Hindenburga za nelojalnega vojaka, ki se je izneveril mogocnemu bivšemu nemškemu "kaizerju" Viljemu. Mackensen pa je ostal še vedno zvest in udan "njegovemu veličastvu".

Kako je staremu veteranu ostal pri srcu nemški imperijalizem, je pokazal v svojem govoru, ko je ob praznovanju svoje 80letnice navdušeno govoril kot pravi patriot bivšega nemškega imperijalizma.

Taki očetje, patriotje svoje domovine, težko umirajo, a njihovi nazori umirajo in izgubljajo v preteklost.

NESREČA Z AEROPLANOM.

Cleveland, O. — Preteklo nedeljo sta se dva prijatelja, Harry C. Sadler, ki je lastoval svoj aeroplan in z njim Ford Perry iz Akrona, O., podala na zabaven polet z aeroplanom. Blizu Bedford, se je pa aeroplan zadel v neko visoko napeto žico pri "Northern Ohio Power Co." in se vsled tega užgal. Pilot, Sadler, si je z umetnim skokom rešil življenje, Perry pa je z aeroplanom vred treščil na zemljo in se ubil.

KAKO SE BO FRANCIJA BRANILA?

Francoški višji častniki delajo načrte, kako se bo Francija v prihodnje branila proti Nemčiji.

Pariz, Francija. — Vojaški izvedenci in višji častniki generalnega štaba v Franciji se posvetujejo, kako naj se Francija v prihodnje zavaruje proti Nemčiji. Hočejo namreč dognati, kakšne utrdbe bi bile bolj uspešne za obrambo proti sovražnemu napadu. To je seveda velikega pomena, ker ravno v zadnji vojni se je pokazalo, da tudi močre trdnjave ne zabranijo sovražniku pot, ako napada z današnjimi modernimi topovi.

Za enega najboljšega izvedenca v tej stroki smatrajo Francozi podpolkovnika Magne, ki je bil pozvan, da to stvar dožene. Kako se bo določilo, še ni znano.

Magne se je izrazil: "V zadnji vojni smo imeli dovolj izkušnje in vemo, kaj je umetno moderno vojskovanje. Imamo dve vrsti umnega vojskovanja za obrambo. Prvo je črta z navadnimi postojankami v ospredju, drugo pa so močne trdnjave v ozadju. Oba ta dva načina sta bila priznana za dobra; toda bolje je, da to stvar natančno preiščemo.

V svetovni vojni smo imeli tri različne dobe v letih 1914—1916 — 1918. Vsaka doba pa je prinesla popolnoma nekaj novega, kar je moderno vojskovanje pospešilo in je nadkriljevalo staro metodo. Za prihodnjo obrambo pa se moramo tudi zavarovati po smislu moderne dobe in računati, da prejšnji sistemi ne bodo najmodernejši."

— Yazoo, City, Miss. — Sam Batathio, restavrantar, star 40 let, in S. P. Broomhall, farmer, star 51 let, sta napadla eden drugega v dvoboju z revolverji. Oddala sta več strelcev in se končno, zadeta, zgrudila na mestu mrtva.

KRIŽEM SVETA.

Dunaj, Avstrija. — Ogrski premier grof Stefan Bethlen in avstrijski kancelar Ign. Seipel sta imela te dni posebno posvetovanje glede raznih vprašanj. Sklenila sta prijateljsko pogodbo med Ogrsko in Avstrijo.

New York, N. Y. — V New Yorku je te dni šest ameriških suhačev preiskovalo francosko ladjo "Paris". Po sedemurnem iskanju so suhači našli na ladji 85 steklenic žganja. Zadovoljnih obrazov za uspeh, so odpeljali seboj vsopijačo.

Port Au Prince, Haiti. — Poročnik Fred Becker, pilot od aeroplana "Liberty", v katerem so hoteli poleteti v Zah. Indijo, kap. Patterson in še nekateri njegovi sodrugi, — je nevarno zbolel. Stranka se je potem podala na ladjo Cristobal.

New York, N. Y. — V dvorani McKimley Square Social kluba v Bronx je te dni izbruhnil požar za časa neke prireditve. V paniki, ki je nastala, se vse občinstvo ni moglo rešiti. Zgorele so tri osebe, tri so bile močno poškodovane, okrog 12 oseb, med njimi tudi ena ženska, pa so dobili manjše poškodbe.

Johannesburg, Afrika. — McCormick, domačin tega mesta, je ustanovil "Televizion" postajo in je prejel podože iz New Yorka, postaja 2XAL. Kakor se trdi, so bile podože popolnoma jasne.

Milwaukee, Wis. — Protestantovski pastor, Rev. W. S. Critchley, je te dni kar naenkrat izginil iz svoje župnije, ker se je precej zadolžil, da računov ni mogel plačati. Za barvanje poslopja in zaostali računi na živilih, je skupno znašalo \$2500. Ker pa denarja ni imel, jo je pastor rajši nathoma popihal drugam.

Washington, D. C. — V Washingtonu pri vojnem odelku se je te dni poročalo, da so iznašli velikanski tank, katerega bodo rabili za prevažanje plina, ko polnijo s plinom zrakoplove. Poprejšnji cilindri so vsebovali 1200 kubičnih čevljev plina, novi tank pa bo imel prostora za 206,000 kubičnih čevljev plina.

Ann Harbor, Mich. — Dva velika požarja sta izbruhnila naenkrat nasproti "Michigan Campus". Ognjegarci in tudi več civilnega ljudstva je bilo pri delu, ko so ognjenigasilili; vendar pa niso mogli veliko pomagati. Požar je uničil vrednosti za \$200,000.

IZ GLAVNEGA POŠTNEGA URADA.

Chicago, Ill. — Načelnik glavnega poštne urada v Chicagu Arthur C. Leuder poroča, naj se občinstvu naznani, da na božični dan, 25. decembra, se ne bo raznašalo pošte. Poštni urad bo tudi zaprt v nedeljo pred Božičem, dne 23. decembra. Zato se pa občinstvo opozarja, naj to upošteva in pošto naslovljeno za mesto Chicago, katero hoče imeti oddano pred Božičem, naj odda na pošto najpozneje do 18. decembra.

Iz Jugoslavije.

ZOPET AVTOMOBILSKA NESREČA PRI VIŠNJI GORI. — UREDNIK "HRVATSKEGA PRAVA" OBOJOEN. — ZA GOSPODARSKO IN KULTURNO POVZDIGO DALMACIJE. — RAZNOTERE DRUGE KRATKE VESTI IZ DOMOVINE.

Še ena avtomobilska nesreča. V nedeljo, 25. nov., so se peljali botri od krsta iz farne cerkve v Višnji gori proti Peščenku z avtomobilom. Na nevarnem ovinku klanca je pripeljal nasproti dvovprežen voz; hitra vožnja obeh in gosta večerna tema — pa sta zavezila drug v drugega. Voznik drugi pa je težko ranjen. Avtomobil pa je tudi zelo občutno pokvarjen. Kdo je nesrečo zakrivil, bo dognala preiskava.

Obsojen urednik frankovskega lista "Hrvatsko Pravo". Zagrebški list "Hrvatsko Pravo" je objavil članek, ki govori o tem, kako se pravi jejo davki na Hrvatskem in kako v Srbiji. V članku je bilo napisano sledeče: "Tudi to je en dokaz več, kako morajo Hrvati zahtevati, da pridejo čim prej do samostojne hrvatske države." Radi tega stavka je bil odgovorni urednik g. dr. Mile Budak tožen in pri sodni razpravi obsodjen na mesec dni zapora in 3000 Din globe.

Obtoženi urednik je dokazoval, da je samostojna hrvatska država lahko tudi v konfederativno urejeni Jugoslaviji, ne da bi se spremenile sedanje državne meje. Sodišče pa se je postavilo na stališče, da zahteva po samostojni Hrvatski pomeni spremembo sedanjih državnih mej, oziroma razpad te države. Nasprotno se lahko ustvari svobodna Hrvatska v mejah države SHS in o tem ni prepovedano pisati.

Za povzdigo severne Dalmacije.

V Kninu se je vršil v nedeljo, 25. nov., ustanovni občinski zbor Kulturno - gospodarske matice za severno Dalmacijo, kateremu je prisostvovalo okrog 70 oseb. Izvoljen je odbor 14 članov s predsednikom Urošem Desnico na čelu. Naloga matice je, da dvigne kulturno in gospodarsko dalmatinske vasi. Zato je osnovana združba, ki ima za cilj, da izvrši melioracijska dela in osnuje vzorna kmetijska poselstva. Kmalu bo pričela matica z namakanjem zemlje v treh severno-dalmatinskih vaseh.

Huda nesreča delavca v Zagrebu.

V ponedeljek, 26. nov. zvečer, se je pripetila v Arkovih tovarni v Zagrebu huda nesreča. Ko je bil elektromehaničnik Oto Adelman zaposlen pri električnem stroju, je nastal kratak stik in električne iskre, ki so prasnile iz stroja, so Adelmána hudo ranile v obe oči in v levo roko. Ponesrečenca so naglo prepeljali v bolnišnico, kjer mu je bila nudena zdravniška pomoč. Poškodbe so težke narave in obstoja nevarnost, da bo ponesrečeni delavec izgubil vid.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Lastno truplo si je ogledal.

Pred dnevi so našli v bližini vasi Kule v Bački v kopici sena zakopano strahovito razmrcvarjeno truplo, pri katerem so našli dokumente, glaseče se na ime agenta s srečkami Andrije Kleiderja. Umorjenega človeka so hoteli že pokopati, ko se je vrnil pravi Kleider v Osijek in se tam zelo začudil, ko so mu sosede povedali, da so ga našli zaklanega v Bački. Kleider si je ogledal svoje "lastno" truplo in spoznal v njem svojega pod-agenta Franja Vlaha, ki je imel pri sebi njegove dokumente. Morilec so že izsledili v osebi nekega delavca, ki je umor priznal.

Težka aretacija berača.

Z beračem Leopoldom Finkom je imela ljubljanska policija že nešteto krat opraviti. Naravnost senzacijo pa je vzbudila njegova aretacija pred meseci na Miklošičevi cesti v Ljubljani, ko je povzročila celo protestne demonstracije številnega občinstva proti "brutalnemu" postopanju policije. Slično zadevo je Fink vprizoril zopet v ponedeljek, 26. nov. zvečer. V gostilni pri "Starem tišlarju" v Kolodvorski ulici je beračil in nadlegoval goste ter se nazadnje popolnoma upijal. Gostilničarka je poklicala stražnika, enonogi berač pa je tedaj vzplamtel. Pričel je besno mahati z berglami krog sebe in pobil več steklenic. Stražnika, ki ga je hotel aretirati, je krepko sunil z bergljo v trebuh. Stražnik je nato beraču odvezel berglje in ga odnesel na zeleni voz. Mož se je za hip umiril, nato pa zopet podivil. Besno je pričel tolči po šipah vozca in jih vse razbil. Seveda se je pri tem hudo ranil v roke. Z nasilnim beračem je bil na to se na policiji križ in so ga komaj ukrotili. Mož je moral ostati v zaporu in bo povrh vsega obtožen še zaradi javnega nasilja, ker je stratio poškodoval stražnika.

Smrten padec z vlaka.

Blizu postaje Vrbave v Slavoniji je padel z drvečega vlaka vojak Nikola Radosavljevič. Padel je naravnost v rečno strugo in bil takoj mrt.

Pobegnil je

dne 26. nov. iz jetnišnice ljubljanskega sodišča kaznjeneec Jože Bradeško, doma iz Praproč pri Polhovem Gradcu. Star je 31 let, po poklicu delavec in samskega stanu.

Oblastni poslanec aretiran zaradi trojnega umora.

Iz Prištine prihaja poročilo, da je bil radikalski oblastni poslanec Ram Blaca Fejzul na zahtevo kosovskega velikega župana brzokavno pozvan v Prištino in tamkaj aretiran. Obdolžen je trojnega umora.

AMERIKANSKI SLOVENEK

in najstarejši slovenski list
v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izraja vsak dan razen nedelj, po-
deljov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiskal:

DINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

449 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: CANAL 0098

Narodna:

celo leto \$5.00

pol leta \$2.50

za Chicago, Kanado in Evropo:

celo leto \$6.00

pol leta \$3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
stvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu
čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov
vredniti ne vrača.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači,
kaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker
tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

The First and the Oldest Slove-
nian Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year \$5.00

For half a year \$2.50

Chicago, Canada and Europe:

For one year \$6.00

For half a year \$3.00

ni hotel odnehati, je morala komisija zapustiti deželo.

S tem se je seveda razvil znova spor med Grki in Turki, in vprašanje prijateljske pogodbe je zopet postalo kočljivo. Seveda pa se pomembnosti spora ne sme preceenjati. Venizelos želi likvidirati vse vnanje politične probleme in vna- nji posredovalci se bodo nedvomno potrudili, da najdejo zlato srednjo pot, ki bo zadovoljila obe stranki.

SMRTNA KOSA V WAUKE-
GANU.

Waukegan, Ill.

V naši naselbini je ta mesec bela žena smrt hudo nasipa- la. Pobralla je iz naše srede že kar tri naše. Dne 1. decembra je umrl Mr. John Petkovšek, 76 let star, oče občeznane rojaka Mr. Frank Petkovška. Pokopan je bil dne 4. decem- bra.

Dne 13. decembra pa je pre- minula Mrs. Terezija Petkov- šek, soproga Mr. Frank Pet- kovška, na 10. cesti. Pokopa- na je bila iz slovenske ce- kve ob obilni udeležbi prijateljev in znancev družine, ki se ranj- ko spremili k večnemu počit- ku. Tako je bela žena smrt v enem mesecu izbrala dve žrtvi v eni hiši. Vsem žalujočim so- rodnikom najiskreneje soža- lje, pokojnikom pa naj sveti večna luč in naj spavata v miru!

Tretji pa je umrl, kakor je bilo že poročano v tem listu. Mr. Frank Svete, stanujoč tu- di na 10. cesti.

Če človek premišluje, ka- ko ljudje padajo vsak dan, šele spozna, da človek na sve- tu ni nič, je samo vprašanje časa, pa padeš.

Želeč vsem naročnikom te- ga lista vesele božične prazni- ke in zdravo, srečno novo leto!

Poročevalec.

NESREČA V RUDNIKU ZA-
HTEVALA ŽIVLJENJE SLO-
VENSKEGA RUDARJA.

Forest City, Pa.

Zadnji teden, v sredo, se je raznesla kakor blisk novica po naselbini, da je v Richmon- dale majni ubilo našega rojaka, Mr. Frank Keržiča, 48 let starega. Nesreča se je dogodila po razstrelbi, ki se je pred časom vžgala.

Mr. Keržič je bil dalj časa brez dela. Šele predzadnji ponedeljek je začel delati v imenovanem premogokopu, in kdo bi pričakoval, da ga bo zadela čez dva dni že taka usoda.

Pokojnik je bil kakih 28 let v Ameriki. Iz starega kraja je prišel že poročen. Prva žena mu je umrla pred desetimi le- ti, nakar se je v drugi poro- čil. V obeh zakonih je imel 13 otrok, od katerih je eden umrl. Bil je član društva sv. Jo-

žefa KSKJ. in še več drugih društev. Pogreb se je vršil iz slovenske cerkve zadnje sobo- to na slovensko pokopališče, kjer je položen k večnemu počitku. Žaljujoči soprog, sino- vom in hčeram najiskreneje sožalje. Pokojniku pa bodi Bog milostljiv in naj počiva v miru!

Veliko ljudi je bolnih tudi po tej okolici. Otroci hudo bo- lehajo za bolezen "Measle", odrasli pa za "Flu".

Ob večerih z veseljem pre- biramo naš list Amer. Slove- nec, ki nam prinaša tako za- nimivo čtivo. Res, vse hvalje vreden list. Le tako naprej po tej poti in narod se bo lista še bolj oprijel.

Želim vsem vesele božične praznike in pozdravljam vse čitatelje to in onstran morja.

Poročevalec.

KAJ JE NOVEGA V LA
SALLE?

La Salle, Ill.

Epidemična bolezen razsaja po tej okolici. Vse je bolno. Mali prehlad, sledi hud nahod in "flu" te položi v postelj za par dni. Ako se bolnik prav previdno ne čuva, kaj rada sledi morilka pljučnica. Nekaj oseb je že pomrlo radi te bo- lezni te dni v našem okraju.

Z delom je malo boljše ka- kor je bilo poleti. Vendar pa je tudi tukaj več ljudi brez dela.

Na društvenih poljih prili- čno dobro napredujemo. Zad- nje čase so najbolj aktivne na društvenem polju žene. Te so pokazale, da se da še v tako slabih časih vedno kaj naredi- ti, samo če ljudje hočejo. Tudi naša moška društva bi se mo- rala dvigniti in malo bolj agi- tirati. Zakaj še vedno se dobi- jo ljudje, ki niso pri nobenem društvu. Ako pa so, so samo pri enem, kar nikakor ne za- dostuje v teh časih, če človek zbolí, ali se mu pripeti kaka druga nesreča, da potrebuje pomoči.

Pozdrav vsem bralcem tega lista!

Naročnik A. S.

Dobro računano. — "Go- spod natakaj, pomota je pri računu. Dva dinarja in dva so štirje dinarji in ne pet."

"Da, gospod, pa po vojni je vse zvišano."

Raznoterosti.

ODKOD SLANIKI IN KAKO
JIH LOVE.

Nepregledne morske pla- njave niso puste in neplodovi- te, kakar se nam zde, če obču- dujemo veličastvo viharjev ali solnčnega vzhoda, temveč s svojimi živimi plodovi preha- njujejo velik del človeštva: neizčrpna žitna polja živih plodov so morske globine, ki ne dajejo človeku manj hra- ne, kakor kopna zemlja. Tudi te neizmerne shrambe živeža imajo dobre in slabe letine, ki jih lahko primerjamo z me- njajočo se plodnostjo polja, samo da so v primeri z njih obširnostjo v morskih globi- nah mnogo daljša leta, kakor vegetacijske dobre rastlin, ki nas hranijo.

V mislih imamo neprecen- ljive množine užitnih živali: in rib, ki je med njimi najbolj razširjen in najbolj poznan slanik. Ves severni del Atlant- skega oceana med Ameriko in Evropo s Severnim in Vzhod- nim morjem, pa tudi deli mor- ja na severu Azije, so njegova brezkraina domovina, najbrže je pa tudi slanik Tihega ocea- na, ki ima velik gospodarski pomen za ameriško in japon- sko obalo, njegov najbližji so- rodnik.

Slaniki se drste jeseni in po- zimi na širokem morju: in tudi na plitvinah ob obali in ustjih rek, kjer voda ni skoraj nič slana, tako da jih tudi ločimo na slanike širokega morja in na obalske slanike.

Škotski slanik pride pred- drstivito v zgodnjem poletju na škotsko in angleško obal- kjer ga silne množine polove škotski, nizozemski in nemški ribiči. Ti zgodnji slaniki so najboljše blago za solenje.

Jesen se pa slanik pokaže tudi na norveški in švedski o- bali, kjer ga polove tako mno- go, da ne morejo vseh rib kon- sumirati živih in jih zato su- še ter marinirajo. Ali bi mo- gli ob pomisli na velike lakote v Rusiji in drugod razumeti dejstvo, da morajo v mnogih primorskih krajih ob bogatih lovih porabiti velike količine rib za — gnojenje.

Slaniki niso povsod enako veliki, ker se pokažejo na raz- ličnih, zelo oddaljenih krajih v raznih starostih, a največji so pozimi na Norveškem, ki presega tudi dolžino 30 cm ter so polni jaje in tako ime- novanega mleka.

Slaniki potujejo v mirjad- nem številu v vlakih, ki so po- več milj dolgi in široki, blizu pomorske površine, — več- krat v podobi klina, kakor ptice selivke — v silne razda- lje po morjih, da najdejo hra- no. Preživljajo se z zelo ma- limi raki, ličinkami raznih morskih črvov in tudi z mali- mi mehkužci. Ker jim nepre-

bavljeni mehkužci dajejo slab duh in okus, morajo imeti ri- biči slanike zaprte nekaj dni v mrežah, da prebavijo hrano, ker bi bili drugače neužitni.

Kdor se sam ni videl mno- žic slanikov, ne more verjeti, da so mogoče take mase. Ker so plitko pod vodno površino, se v mraku svetlika zrak nad njimi, da jih ribiči opazijo že od daleč. Voda je gosta od njih, da so čolni v nevarnosti. Ribiči jih lahko kar z lopata- mi zajemajo iz morja v čolne in če postavijo veslo v živo maso, obstane veslo po konci. Te žive reke pa spremljajo stotine lačnih sovražnikov in roparjev. Celi oblaki kričečih galebov letajo nad slaniki, o- krog njih v vodi pa drve stra- ne morske pošasti, kiti, mor- ski psi in drugi požuheri. Ro- parske ribe našeno vlake sla- nikov v zalive, kjer jih obko- lijo, da se slaniki strnejo go- sto skupaj v tako imenovane "slanikove gore". Riba se tiši- ri, da stoji nepremično na- vpično, na površino morja pa se dvigajo milijoni zračnih mehurčkov, kakor bi vrelo morje.

Ceprav znese samica 30.000 jaje, vendar slaniki ne spada- jo med najplodnejše ribe, ker jajčka požro razne morske ži- vali, poleg tega pa slanik tu- di ne živi dolgo. Kakor imamo v lesu dreves "letnice", tako imajo "letnice" slaniki v luskah in po njih vidimo, da jih je ogromna večina starih le okroglo po pet let, vendar so pa ujeli že tudi 16 let stare ribe.

Kako dolgo že slanike love, se ne da več ugotoviti, pač pa nam je znano, da so se Skan- dinavci pečali že v XIII. sto- letju z lovom, ki so ga Nizo- zemci razvili tako mogočno, da je nastal izrek, da je Am- sterdam zidan na slanikovih kosteh.

Kakor že rečeno, ima tudi morje svoje dobre in slabe le- tine, in primerilo se je že, da ob kaki obali po več desetletij ni bilo nobenega vlaka sla- nikov, potem so se pa na srečo prebivalstva ribje množice zo- pet vrnile s še večjim boga- stvom. Kako važni so slaniki v narodno - gospodarskem ozi- ru za severne obmorske drža- ve, naj pričajo številke iz leta 1911. Ob škotskem obrežju so tega leta nalovili 1.429.551 ton, na Angleškem 750.000, na Nizozemskem 638.587, na Norveškem 623.310 in v Nem- čiji 317.356 ton slanikov. V teh številkah pa niso vračuna- ni sveži slaniki, niti posušeni, temveč samo nasoljeni. Če u- jamejo v eno mrežo naenkrat 100 ali več 100 sodčkov, ni re- dek lov, in znani so celo lovi s po 60.000 ton v vrednosti

(Dalje na 3. strani.)

Ob cesti. — Avtomobil je ležal strti kraj ceste, izpod njega pa je molelo dvoje nog. "Ali ste imeli nezgodo?" je vprašal radoveden pešec.

"O ne," je odvrnil oni pod vozom, "samo skrivalnica se grem."

Radovednež pa ni bil kar tako za odgnati, zato je nada- ljeval z vprašanji: "Koliko konjskih sil pa ima motor?" "Stirideset."

"Kaj pa se je torej zgodilo?" "E, kaj! Devetintrideset konj mi je ušlo, ta tukaj, ki je še ostal, pa ne mara nikamor z mesta."

Odkritosrčnost. — Stara že- nica je obiskala svojega bolne- ga brata v bolnišnici: "Franca mi je pisala," mu je pričela praviti, "pa piše, da ji je zelo žal, ker te ne more obiskati. H pogrebu, pravi, bo pa že prišla."

Na izprehodu. — Dva pro- fesorja sta se šetala po ulici. Prvi je dokazoval in navajal drugemu številke, koliko let je svet že stal pred Kristusovim rojstvom. Drugi je nikal z gla- vo in mu trditve izpodbijal. — Prišedša blizu mestnega par- ka, reče drugi: "Kaj bi se pričakala, pustiva prazgodovi- no in vzemiva novejši čase. Se ti še spominjaš, ko je pred tremi leti stal tukaj cirkus, ravno na tvojem mestu je osel številke udarjal." — Prvi pro- fesor: "Res, spominjam se, ta- ko približno na tvojem mestu pa je opica zlobudrala!"

Ni vedel, kam gre. — Ko se je Ezop nekoč sprehajal pred mestnimi vrati, ga je srečal vi- sokega uradnika in ga vprašal: "Kam greš?"

Raztreseno mu je odgovoril Ezop: "Ne vem!"

Uradnik je menil, da mu je odgovoril suženj tako iz prezi- ra in objestnosti: vzel ga je s seboj in ga vrget v ječo. Tam pa je izpogovoril Ezop: "Ali vidiš sedaj, da sem ti preje čisto prav odgovoril? Kajti prej v resnici nisem vedel, da me bo moja pot pripeljala v ječo!"

Presenečen nad tem odgo- vorom, je uradnik Ezopu takej vrnil svobodo.

Nepričakovan odgovor. — Dama pride v vas in gleda tam pri grčavem kmetiču nje- gove res lepe prešice. Da se možaku malo polaska, začne na vse načine ženske zgovor- nosti hvaliti lepe in dobro re- jene živalce. "Hm," de kme- tič, "res so prešiči lepi, toda vi se mi pa še bolj dopadete!"

* PODLISTEK *

Drobtine s potovanja v domovino
in nazaj.

Tudi osojna stran Vinogrha ima precej gozda. Klevevska Grajščina ima precej gozda v Jurjeveh. Grajščina je imela svoje čase obilo kostanja, v Kostanljevlji pod Seli. Tu sem prihajajo mnogi po kostanj, celo iz Rake in St. Jerneja.

Kedaj se je šmarjetska duhovnja usta- novila, kakor so mi pravili tamošnji ljudje, se ne da natančno dognati. Krstne matri- ke se pričenjajo, kakor sem zvedel, 29. marca leta 1725, poročne 15. aprila 1725, mrtvaške šele 13. marca 1758. V zapisnik šmarjetske duhovnije je najti, da je bila od leta 1814 do 1817 silno huda za živež. Mernik pšenice je stal v tisti dobi 7 goldi- narjev, oves pa 3 goldinarjev. Marsikje po Dolenjskem so v tistih časih suhe tropine mlieli, da niso lakote umrli. Mrtve so dobi- li, ki so v žetodcu neprebavljeno travo imeli. Leta 1817 je letina zopet dobro ob- rodila in pšenica je v ceni padla na 1 gol- dinar mernik.

Stari ljudje po okolici vedo marsikaj povedati o divjih zvreh, ki so se klatile po hribih in grapah okrog Šmarjete. Tako je nekje za Strlakom nekdanj ris pohrustal pastirja, ki je popreje večkrat norčevaje vpil in ljudi plašil, da je tiger prišel. Ko je pa res prišel in je fant na pomagaj zo- pet klical, so ljudje mislili, da se zopet le porčuje in so ga pustili. Tudi po Žalovčih pravijo, da so nekoč risi strah delali.

Leto 1834 slovi v zgodovini tamkajšnih vinskih goric za najboljšo leto. Tedaj so pridelali tako kapljico, da še nikdar ne take, pravijo Šmarjetčani.

Šmarjetska duhovnja, kakor domneva- jo, je morala biti ustanovljena koncem petnajstega stoletja. Leta 1520, pravijo, da je zapisan Andrej, vikar v Šmarjeti, v pismu, ki je hranjeno v ljubljanskem Ru- dolfinu, kar bo pri Klevevžu omenjeno. To je najstarejši pisan akt, ki ga je mogo- če dobiti glede tega.

Ljudska pravljica pripoveduje, kako je nastala podružnica karmelske Matere Bo- že v Slapeh. "Slape, Slape — Slape, Sla- pe", je vpila ptica, ko so cerkev zidali, pa niso vedeli, kako bi jo imenovali. Ta ptica je letala tam na griču nasproti Klevevske grajščine, nad Toplico, kjer je še sedaj vas Grič. Klicala je tako vitezu Gromu, ki je cerkev Materi Božji v čast, po storjeni

obljubi, zidal. Vitez Grom je bil mogočen vitez; vrli branitelj domovine pred Turki in strah grozovitim Turkom. Narodna pe- sem pravi: "V sotorje dirja, dirja v skok — in Turčine seka vse naokrog. — Tolika vrsta za njim leži, — kakor snopja za ža- njicami. — Ali drobne trave pod koso, — ko nam da Bog dobro letino."

Ko je nekdanj ta vitez Grom v vojsko nad Turčine šel s svojim mogočnim krde- lom, je zvedel, koliko krutih Turkov se bli- ža ljubi domovini, ki neusmiljeno more, požigajo in kristjane love, je storil oblju- bo, da bo, ako mu mila Mati Božja sprosi zmago, njej v čast na svojem posestvu po- stavil lepo cerkev. In res je Turke prema- gal. Več Turčinov je vjel in jih seboj pri- peljal, ki so morali pomagati pri zgradbi nove cerkve. Bilo je toliko jetnikov, da bi lahko napravili od Klevevža do slapenske cerkve pokriti uhod. Pa usmiljeni vitez jih je poprej domov izpustil.

Ko je bila cerkev dodelana, je prišla škapska Mati Božja neko popoldne po cesti čez "Jurjevece", ko je veliko tlačanov na bližnjih Klevevških njivah delalo. Na- mah so vsi obstali in gledali neznano pre- lepo gospo. Vavpet pa, ki jih je nadzoro- val, začne vpiti nad njimi ter jim s palico žuga: "Kaj stojite? Niste še nikoli videli take babe?" Ali pri tej priči je oslepel. —

Mati Božja pa je šla proti cerkvi in veli- kanski hrastje po Zagorici so se proti njej priklanjali, tako da so takrat vsi proti cer- kvi bili obrnjeni.

Tako ljudska pripovedka v Slapeh. Vinvrh sem omenil že preje, mimo kate- rega sem se peljal v Šmarjetske toplice. Pozneje enkrat sem bil na Vinvrhu. S tega vrha je zares prekrasen razgled. Vidi se od tukaj notri na Štajersko in lepih, jasnih dneh. Tja doli čez Brežice vidiš na Hrvat- sko. Proti jugu ti pa seveda široki in viso- ki Gorjanci zapirajo Belokrajino. Tja pre- ko Ljubna vidiš zelene kočevske hribe. — Proti severu, pa tja čez trebelske hribe vi- diš gorenskega očaka Triglava in na des- no se ti bleste kamniški snežniki. Z Vinvr- ha vidiš vso dolenjsko ravnino St. Jernejs- ke župnije, čez Kostanjevico, čez Cerkl- lje in Sv. Križ in na levi proti Krškem.

Se eno legendo ali ljudsko pravljico sem slišal o tamošnji podružnici sv. Martina na Vinici. Blizu Vinice, pravijo, da je bil ve- lik grad, ki se je nazival "Modruše". Te Modruše so bile nekoč velika naselbina. Kjer so prebivali velikanski ljudje. Ženske iz Modruš so hodile v Krško prati in so bile silno velike. Tako velike. Tako velike so bile, da so Krško kar prestopile in na des- nem bregu Krke prale. Močne so bile pa tako, pravi pripovedka, da je ena izmed

teh žena pograbila 20 centov težak kamen ter ga zagnala v Čolnice, kake dve uri da- leč, kjer se zdaj leži. Na njem se menda poznate obe roki, s katerimi ga je zgra- bila.

Druga pripovedka pa pripoveduje, da sta bila na Vinici dva dobra kmeta, prava korenjaka, Luka Lužar in Tomaž Kos. — Prvi je imel svoj dom, kjer je židna hiša številka 3, drugi pa, kjer je hiša št. 10. Bila sta silno močna. Konjsko podkev pre- trgati je bil njima navadni "špas". Imela sta na Mevčah, na Koglovu, vsak svoj vi- nograd in vsak svojo zidanico. Navadno sta skupaj hodila pit. Kadar sta prišla v zidanico, sta sedem bokalov vina stoji spi- la; potem pa sta se vsedla in začela piti. Ko sta se nakramljalja in napila, sta seboj domov nesla vsak svoj "puterh". Sleherni puterh pa je bil tako trebušan, da je spravi- l v se nič manj kakor 40 bokalov. Mora- la sta biti res prava korenjaka.

Vse to in še več vedo povedati narodne ljudske pripovedke v tamošnji okolici. Vas Vinica je zelo stara vas poleg vasi Zbure. Vinica datira z leta 1074, ko jo o- menja neki akt s tiste dobe.

(Dalje prih.)

SIRITE AMER. SLOVENCIA!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URAĐNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kocher, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kocher, Attorney at Law, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zahtevajo osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPIJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NAZNANILO IZ GL. URADA ZAPADNE SLOV. ZVEZE.

Službeno se naznanja članstvu Z.S.Z., da revizije knjig in polletno zborovanje gl. odbora se prične v ponedeljek, dne 14. januarja 1929 ob osmi uri dopoldne v gl. uradu Z.S.Z.

Člane gl. odbora, ki so se po pravilih dolžni udeležiti tega zborovanja in revizije knjig, se uljudno prosi, da to store pravočasno.

Vse prošnje, sugestije ali priporočila od strani krajevnih društev, morajo biti v gl. uradu ne kasneje kot do 14. jan.

Članstvu Z.S.Z. voščim vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto.

Z bratskim pozdravom, ostajam Vam udani,

Anthony Jeršin, gl. tajnik.

P.S.:—Tajnike in tajnice krajevnih društev še enkrat uljudno prosim, da gotovo pošljete asessment v tekočem mesecu malo popreje, ali vsaj, da bom istega imel v gl. uradu ne pozneje kot do 29. decembra. Upam, da boste to mojo prošnjo uslišali, za kar se vam že v naprej zahvaljujem.

FINANČNO POROČILO ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE, ZA MESECE NOVEMBER 1928, SMO PREJELI OD DRUŠTEV:

Št.	Št. društva	Boln.	Poškod.	Onemog.	Stroškov.	Izredni	Skupaj
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	179.57	\$154.30	\$21.70	\$4.34	\$4.25	\$103.50	\$517.66
2.	250.30	222.90	30.30	6.09	76.00	150.00	735.56
3.	36.97	29.90	3.80	.76	9.50	19.00	99.93
4.	147.63	122.60	16.00	3.20	40.00	79.50	408.93
5.	29.18	29.60	3.20	.66	8.25	16.00	86.89
6.	151.75	107.30	15.80	3.16	40.00	77.00	395.01
7.	28.66	29.90	3.70	.74	9.25	18.50	90.75
8.	85.98	81.60	10.80	2.18	27.25	51.50	250.31
9.	30.12	30.50	4.00	.80	10.00	20.00	95.42
10.	8.41	11.70	1.10	.22	2.75	5.50	29.68
11.	14.59	14.90	1.90	.38	4.75	9.50	46.02
12.	58.29	72.70	6.70	1.34	16.75	32.50	188.38
13.	43.55	42.10	3.50	.70	8.75	16.00	114.60
14.	173.79	163.30	22.40	4.48	56.25	109.00	529.22
15.	32.44	43.50	4.50	.90	11.75	21.50	114.59
16.	25.32	19.60	2.80	.56	7.00	13.00	68.28
17.	40.86	66.70	6.30	1.26	16.00	30.50	167.62
18.	90.94	84.00	8.00	1.62	20.25	38.00	242.81
19.	52.40	46.70	5.70	1.14	14.25	27.00	147.19
20.	27.39	19.30	3.10	.62	7.75	15.00	73.16
21.	29.51	39.20	3.40	.68	8.50	15.00	96.29
22.	37.99	44.50	3.70	.74	9.25	16.50	112.68
23.	22.36	28.40	2.00	.40	5.00	9.50	67.66
24.	15.87	16.30	2.10	.42	5.25	10.00	49.94
25.	78.13	63.30	9.00	1.80	22.50	34.50	209.23
26.	63.90	71.30	5.50	1.10	13.75	25.50	181.05
27.	8.37	19.50	1.70	.34	5.15	7.50	42.56
28.	46.09	53.50	5.20	1.06	13.25	24.00	143.10
29.	14.04	15.70	2.30	.46	5.75	11.50	49.75
30.	45.19	34.30	2.90	.58	7.25	14.00	104.22
31.	11.16	13.80	1.40	.28	3.50	7.00	37.14
32.	43.68	29.50	2.80	.56	8.80	11.50	96.84
33.	5.66	15.20	1.20	.24	3.00	3.50	28.80
34.	14.95	19.30	1.50	.30	3.75	—	39.80
35.	4.28	4.20	.80	.16	2.00	—	11.44
	\$1955.42	\$1861.10	\$220.80	\$44.24	\$557.45	\$1042.50	\$5681.51

OBRETI OD OBVEZNIC:

Metropolitan Properties First Mortgage, po 6 1/2% \$65.00
Garrison County School po 5% 12.50
Brush, Colo., Parish First Mortgage, po 5 1/2% 110.00 \$187.50
Dopust na kupljeno Woodcraft Sanatorium obveznici 5.00
Skupni dohodki za november 1928 \$ 5,874.01
Preostanek 1. novembra 1928 100,253.79

Skupaj \$106,127.80

IZDATKI Z. S. Z. ZA MESECE NOVEMBER 1928.

IZPLAČALI DRUŠTVAM:

Št.	Št. društva	Boln.	Poškod.	Onemog.	Stroškov.	Izredni	Skupaj
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	179.57	\$154.30	\$21.70	\$4.34	\$4.25	\$103.50	\$517.66
2.	250.30	222.90	30.30	6.09	76.00	150.00	735.56
3.	36.97	29.90	3.80	.76	9.50	19.00	99.93
4.	147.63	122.60	16.00	3.20	40.00	79.50	408.93
5.	29.18	29.60	3.20	.66	8.25	16.00	86.89
6.	151.75	107.30	15.80	3.16	40.00	77.00	395.01
7.	28.66	29.90	3.70	.74	9.25	18.50	90.75
8.	85.98	81.60	10.80	2.18	27.25	51.50	250.31
9.	30.12	30.50	4.00	.80	10.00	20.00	95.42
10.	8.41	11.70	1.10	.22	2.75	5.50	29.68
11.	14.59	14.90	1.90	.38	4.75	9.50	46.02
12.	58.29	72.70	6.70	1.34	16.75	32.50	188.38
13.	43.55	42.10	3.50	.70	8.75	16.00	114.60
14.	173.79	163.30	22.40	4.48	56.25	109.00	529.22
15.	32.44	43.50	4.50	.90	11.75	21.50	114.59
16.	25.32	19.60	2.80	.56	7.00	13.00	68.28
17.	40.86	66.70	6.30	1.26	16.00	30.50	167.62
18.	90.94	84.00	8.00	1.62	20.25	38.00	242.81
19.	52.40	46.70	5.70	1.14	14.25	27.00	147.19
20.	27.39	19.30	3.10	.62	7.75	15.00	73.16
21.	29.51	39.20	3.40	.68	8.50	15.00	96.29
22.	37.99	44.50	3.70	.74	9.25	16.50	112.68
23.	22.36	28.40	2.00	.40	5.00	9.50	67.66
24.	15.87	16.30	2.10	.42	5.25	10.00	49.94
25.	78.13	63.30	9.00	1.80	22.50	34.50	209.23
26.	63.90	71.30	5.50	1.10	13.75	25.50	181.05
27.	8.37	19.50	1.70	.34	5.15	7.50	42.56
28.	46.09	53.50	5.20	1.06	13.25	24.00	143.10
29.	14.04	15.70	2.30	.46	5.75	11.50	49.75
30.	45.19	34.30	2.90	.58	7.25	14.00	104.22
31.	11.16	13.80	1.40	.28	3.50	7.00	37.14
32.	43.68	29.50	2.80	.56	8.80	11.50	96.84
33.	5.66	15.20	1.20	.24	3.00	3.50	28.80
34.	14.95	19.30	1.50	.30	3.75	—	39.80
35.	4.28	4.20	.80	.16	2.00	—	11.44

BOŽIČNE IN NOVOLETNE RAZGLEDNICE S SLOVANSKIM NAPISOM

po 30 centov za ducat,

ima v razprodaji in jih razpošilja po pošti

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

9.	150.00	100.00	2.00	252.00
11.	24.00	10.00	—	10.00
12.	24.00	—	—	24.00
14.	99.00	—	—	99.00
15.	28.00	—	—	28.00
16.	—	10.00	2.00	12.00
17.	60.00	—	—	60.00
21.	188.00	—	—	188.00
22.	—	—	4.00	4.00
23.	30.00	—	—	30.00
24.	76.00	—	—	76.00
25.	48.00	—	—	48.00
27.	28.00	10.00	—	38.00
28.	38.50	—	—	38.50
29.	—	—	10.00	10.00
30.	34.00	—	3.00	37.00
31.	24.00	—	2.00	26.00
32.	54.00	—	6.00	60.00
34.	24.00	—	—	24.00
36.	56.00	—	—	56.00
37.	84.00	—	4.00	88.00
	\$500.00	\$1688.00	\$40.00	\$100.00
			\$38.00	\$2366.00
				\$2366.00

RAZNI DRUGI IZDATKI:

Na kupljeni Woodcraft San. obvez. dozoreli obresti \$22.00
Frank Tanko, najemnina pisarne 18.00
Anthony Jeršin, plača za oktober 130.00
Poštnina tajnika \$4.13, vrhovnega zdravnika \$5.00 9.13
Kuverte in papir vrhovnemu zdravniku 2.00
Dr. J. F. Snedec, vrh. zdravnik, za pregled prošenj 106.50 \$287.63
Skupni izdatki v novembru 1928 \$2,653.63

Preostanek 30. novembra 1928 \$103,474.17
Denver, Colo., 8. decembra 1928.

Anthony Jeršin, glavni tajnik.

FINANČNO POROČILO MLAD. ODD. Z.S.Z. ZA MESECE NOV. 1928:

Št. društva	Vplačali vsoto:	Št. društva	Vplačali vsoto:
1.	2.	3.	4.
1.	\$24.30	24.	1.80
2.	—	25.	2.40
3.	—	26.	4.50
4.	6.45	27.	5.40
5.	9.30	28.	5.40
6.	2.40	29.	3.00
7.	4.20	30.	5.60
8.	—	31.	.60
9.	11.40	32.	2.40
10.	1.50	33.	.90
11.	4.95	34.	.40
12.	2.10	35.	.60
13.	9.60	36.	.60
14.	2.55	37.	.90
15.	2.40		
16.	4.35	Skupni dohodki v novembru \$117.95	
17.	2.55	Preostanek 1. nov. 1928 2901.70	
18.	1.80	Preostanek 30. nov. 1928 \$3019.65	

Denver, Colo., 8. decembra 1928.

Anthony Jeršin, glavni tajnik.

SPREMEMBE V ČLANSTVU ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE

ZA MESECE NOVEMBER 1928:

Pri št. 5 susp.: Joseph Orazem, c. 2394, R. 29, zav. \$500 in \$1; Henry Ponikvar, c. 2430, R. 16, zav. \$1000 in \$1.
Pri št. 6 susp.: Jessie Bohde, c. 3595, R. 18, zav. \$500 in \$1.
Pri št. 7 zopet sprejeta: Anna Lewistik, c. 3056, R. 16, zav. \$1000 in \$1.
K št. 14 pristopila: Mary Kalcie, c. 3952, R. 22, zav. \$500 in \$2.
Pri št. 15 susp.: Decho Stenecoff, c. 3695, R. 33, zav. \$1000 in \$2; Donna Stenecoff, c. 3696, R. 20, zav. \$1000 in \$2; Steve Brekich, c. 3817, R. 42, zav. \$1000 in \$2.
K št. 16 pristop.: Frank Drobnick, c. 3953, R. 17, zav. \$1000 in \$1; Iz ml. odd.: Adolph Hegler, c. 3954, R. 16, zav. \$500 in \$1.
K št. 17 pristop.: Joe F. Chepelenco, c. 3955, R. 22, zav. \$500 in \$1.
K št. 21 pristop.: Matt Starila, c. 3956, R. 18, zav. \$500 in \$2.
Pri št. 22 zopet sprejet: Nick Masich, c. 3798, R. 40, zav. \$1000 in \$1.
K št. 24 pristopila: Jacob Evans, c. 3957, R. 45, zav. \$500 in \$1. Za bolniško podpora se zavaruje po \$1 dnevno: Angela Kenick, c. 3406.
K št. 25 pristop.: Mike Konecni, c. 3958, R. 46, zav. \$250 in \$1; Anton Kerzan, c. 3959, R. 41, zav. \$500 in \$2.
Pri št. 26 zopet sprejet: George Vikara, c. 2779, R. 32, zav. \$500 in \$2; Jacob Sumrada, c. 2508, R. 30, zav. \$500 in \$2; Margaret Majhrak, c. 3089, R. 35, zav. \$1000 in \$1.
Pri št. 27 susp.: Stela Pasencell, c. 3235, R. 29, zav. \$500 in \$1.
Pri št. 28 susp.: John Schenk, c. 2913, R. 28, zav. \$1000 in \$2; Frances Schenk, c. 3421, R. 19, zav. \$500 in \$1.
K št. 29 pristopili: Josephine Wolcansk, c. 3960, R. 28, zav. \$500 in \$1; Sophie Brodnik, c. 3961, R. 18, zav. \$500 in \$1. Susp.: Angela Gibbons, cert. 3653, R. 22, zav. \$500 in \$1; Marie Eberwein, c. 3533, R. 23, zav. \$500 in \$1.
K št. 31 pristopil: Ignatz Kozlevchar, c. 3962, R. 30, zav. \$250 in \$2.
K št. 32 pristopila: Frances Kerne, c. 3963, R. 41, zav. \$500 in \$2. Susp.: Anton Kristoff, c. 3553, R. 18, zav. \$1000 in \$2.
K št. 34 pristop.: Mike Kroner, c. 3964, R. 22, zav. \$500 in \$2.
K št. 36 pristopili: Joseph Gornik, c. 3965, R. 27, zav. \$500 in \$2; Thomas Gornik, c. 3966, R. 35, zav. \$500 in \$1; Gabriel Smilanovich, c. 3967, R. 16, zav. \$1000 in \$1; Anton Strubel, c. 3968, R. 18, zav. \$1000 in \$1; Joseph Strubel, c. 3969, R. 17, zav. \$1000 in \$1. Susp.: Joseph Benkovich, c. 3559, R. 41, zav. \$1000 in \$1. Umrl dne 3. novembra 1928: Mike Cačkovich, c. 3482, star 46 let. Vzrok smrti: pljučnica. Pristopil v Zvezo 31. maja 1927. Zavarovan je bil za \$500, R. 45.
K št. 37 pristop.: Pauline D

Morski razbojnik

Spisal kapitan Frederick Marryat.

Iz angleščine prevel J. M.

Francisco ni več čakal, da bi mu bil ponudil roko. Sam je stopil h kapitanu ter ga prijel za roko, ki jo je iskreno stisnil.

"Bog te blagoslovi, mladenič! Bog te blagoslovi!" je rekel Kaj, "toda sedaj me pušči samega!"

Francisco je odšel lahkega in hvaležnega srca na krov. Njegov obraz je naenkrat povedal onim, ki so bili blizu, da ni obsojen na smrt, in mnogo izmed njih ga je pozdravilo, najsi se ga prej še nagovoriti niso upali. Ostali so takoj opazili, da sme Francisco zopet ukazovati. To se je pokazalo takoj, ko je drugi krmar stopil predenj ter mu izporočil, da je neka ladja na vetrni strani.

Francisco je vzel daljnogled, da si jo ogleda. Bila je velika ladja, ki je imela vsa jadra razvita. Ker ni hotel, da bi razen njega še kdo drug stopil v kabino, se je napotil sam do njenih vrat in potkal, preden je vstopil, ter je obvestil kapitana v ladji.

"Hvala, Francisco, za sedaj opravljaj ti Hawkhurstovo službo — saj ne bo za dolgo, toda ne boj se, da bi zopet lovili. Prisezam ti, da ne bomo, Francisco. Toda ta ladja — prav dobro vem, katera je, nas išče že nekoliko časa. Pred tednom dni, Francisco, sem si prav zelo želel, da bi jo srečal, da bi preliše več krvi. Sedaj pa bom storil vse, samo da se ji izognem in utečem. Več ne morem storiti, Francisco. Ne smejo me ujeti."

"Zaradi tega vas ne morem grajati. Mislim, da se jo bo lahko izogniti. 'Avenger' prekaša vse ladje."

"Razen 'Enterprise', mislim, ki je zgrajena prav tako. Za Boga, lepo tekmovalje bo, je nadaljeval Kaj, ki se ga je za trenutek zopet polastila odločnost, "in videlo se bo, kakor bojazljivost, ako se izognem boju. — Toda ne boj se, Francisco — obljubil sem ti in držal se bom svoje besede."

Kaj je odšel na krov ter opazoval ladjo z daljnogledom.

"Da, to mora biti ona," je rekel glasno, da so ga slišali razbojniki. "Admiral jo je poslal naravnost za nami s svojimi najboljšimi ljudmi. Kako mi je žal, da smo tako maloštevilni."

"Dovolj nas je," je opomnil krmar.

"Da," je odgovoril Kaj, "ako bi mogli dobiti tam kaj drugega nego udarcev. Toda to je vse in zdaj ne morem pogrešati še več mož. Ukrenite, da obrnemo!" je nadaljeval ter stopil proti zadnjemu delu ladje.

"Enterprise", ki je plula pred vetrom, je bila sedaj kakih pet milj daleč in je neumorno zasledovala razbojniško ladjo. Kakor hitro se je začela ta obračati, je razvila "Enterprise" še ostala jadra. Ali tudi razbojniška ladja je storila prav tako. Razbojniki, ki so bili že sili boja in ki jih nista izpodbujala niti Hawkhurst, niti kapitan, so se sedaj prav tako želeli izogniti boju, kakor so si ga navadno želeli.

Pri tem prvem tekmovalju v jadrnanju ni bilo mogoče opaziti nobenega posebnega razločka. Obedve ladji sta na ta način kake pol ure nadaljevali svojo pot in ko je Edvard Templemore drugič poizkušal svoj sekstant, ni mogel opaziti, da bi se bil tudi le za r kabelj približal "Avengerju".

"Za pol točke se lahko obrnemo v stran," je dejal drugemu poveljniku. "To lahko storimo."

"Enterprise" je torej na omenjeni način izpremenila svojo smer in povečala svojo hitrost tako, da se je približala "Avengerju" za četrtil milje.

"Bližajo se nam," je dejal Francisco; "obrniti se moramo za celo točko."

In "Avenger" je izpremenil mer in bi se bil zopet oddaljil, da ni tudi "Enterprise" vnovič izpremenila svoje meri.

Tako sta obedve ladji vedno izpreminjali svoj tek. Razdalja med njima pa je ostala skoro vedno ista, namreč tri in pol milje. "Enterprise" se je zopet obrnila za eno točko in ako je hotela dohiti "Avengerja", se je morala pripraviti na dolg in naporen lov. Obedve ladji sta sedaj pluli naravnost proti vzhodu.

Bilo je nekako uro pred nočjo, ko se je ravno pred "Avengerjem" prikazala še ena ladja, ki je bila fregata, kakor se je jasno videlo. Razbojniki so se prestrašili te nesrečne okolščine, ker je bilo le malo dvoma, da ne bi bila to angleška križarka. Tudi ako ne bi bila, bi utegnili pričakovati, da bo pomagala pri lovu. Videlo se ji je, da je opazila obedve ladji in razvila vsa jadra ter se vsako četrtil ure obračala tako, da je ostala vedno enako daleč od obeh. "Enterprise" je tudi spoznala fregato in je začela streljati s svojim velikim topom, dasi ni bila v zadostni bližini "Avengerja", temveč samo da bi zbudila njeno pozornost.

"To je nekoliko nerodno," je opomnil Kaj.

"Prej kakor v eni uri se stemni," je rekel Francisco, "to je edino naše upanje."

Kaj je nekoliko trenutkov pomišljal.

"Pripravite veliki top! Tudi mi bomo streljali, Francisco, in razvili ameriško zastavo. To bode fregato osupnilo na vsak način, drugo pa stori noč."

Veliki top "Avengerjev" je bil pripravljen.

"Jaz ne bi streljal z velikim topom," dejal je Francisco, "to bi pokazalo našo moč ter nam ne bi prav nič pomagalo na begu. — Ako pa ustrelimo le z malimi topovi na eni strani, bo fregata spoznala, da je veliki top našega zasledovalca glasnejši od naših malih topov, ter bo morebiti mislila, da je naša ladja res ameriška."

"Prav res," je odgovoril Kaj, "in ker živi Amerika z vsem svetom v miru, bodo prej imeli našega nasprotnika za razbojniško ladjo. Pustite torej veliki top in pripravite male! Pazite, da bo zastava razločno razvita!"

"Avenger" je začel streljati časih z malimi topovi, katerih glas so le težko slišali na fregati, veliki top na "Enterprise" pa je grmel nad vodovjem.

Tako je bilo, ko je sonce zatono v morje in je tema preprečila, da ladje niso mogle videti druga drugo razen s pomočjo ponočnih daljnogledov.

"Kaj naj storimo, kapitan Kaj?" je vprašal Francisco.

"Sklenil sem storiti nekaj zelo drznega. Kreniti hočem naravnost proti fregati, kakor bi iskal pomoči pri njej. Pri tem ji izpročim, da je ona druga ladja razbojniška ter jo prosim pomoči. Ako se to posreči, lahko uideemo. Mesec itak ne izide pred eno uro po polnoči."

"To bo res drzna zvijača. Pomislite pa, ako boste potem ob njej in začne kaj sumiti!"

Columbia
NEW PROCESS RECORDS
Made the New Way - Electrically
The Best Sound - The Best Value Record

Božične in druge priljubljene plošče

ANT. ŠUBELJ. solo

- 25092—Sv. Jožef in Marija,
Sveta noč, božična75c
- 25091—Oj pastirčki, božji ljubljenci
Vsi verni kristjani, božična.....75c
- 25090—Megla v jezeru,
Zaspanček, narodna75c
- 25089—Kje je moj mili dom,
Moja ljubca je. . ., narodna 75c
- 25086—Še kikelco prodala bom,
Gor čez jezero, narodna.....75c
- 25082—Bod moja, bod moja,
Nebeška ženitev, narodna.....75c

M. UDOVIČ in J. LAVŠE, ženski duet

- 25096—Treba ni moje ljubce poslušati,
Ko ptičica ta mala, narodna.....75c
- 25094—Fantje po polj gredo,
Soča voda, narodna pesem.....75c
- 25085—So ptičice zbrane,
Cingel congel, narod. pesem.....75c
- 25083—Čez Savco v vas hodiš,
Sladki spomini75c
- 25079—Domače pesmi,
Danici75c
- 25076—En let' in pol,
Ljubca moja75c
- 25075—Slovenske pesmi,
V slovo75c

BOŽIČNA GODBA, orgle in zvončki

- 25021—Tiha noč,
O drevesce75c
- 25022—O ti krasen Božič,
Sem, oj sem verniki75c

J. PERDAN in R. PERDAN, dvoglasno petje

- 25008—Sveta noč,
Sveta nebesa, božična75c
- 25009—Angelsko petje,
Zvezdice, božična75c
- 25010—Raduj se človek moj,
Sveti večer, božična75c

MOŠKI KVARTET "JADRAN", petje

- 25088—Takrat v starih časih,
Pozdrav,75c
- 25073—Zveličar se rodi,
Zakaj svetlobe, božična75c
- 25067—Fantje se zbiraajo,
Na planine75c
- 25057—Slovenec sem,
Mati zakliče pridne deklice.....75c
- 25049—Zadovoljni Kranjec,
Prišla bo pomlad75c
- 25047—En starček je živel,
Sijaj, sijaj solnce75c

GRAMOFONSKÉ IGLICE

- Škatljica tungs-tone iglic25c
- Zavojček jeklenih iglic10c

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1040 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Dodatne opazke.
(Konec.)

Sledi naj dvojje mnenj o katoliškem stališču. Glavno se je sukala razprava okoli vprašanja evolucije. "I. M. Trunkovi argumenti" nikakor niso— Trunkovi. V dokaz naj sledi prvi citat v izvirniku.

Profesor Frederick Tilney iz Columbia vseučilišča je napisal obširno delo: "The Brain from Ape to Man. A contribution to the study of the evolution and development of the human brain." Tilney zanika, da bi prihajal človek iz vrst antropoidov. Delo ni samo obsežno, temveč obsega tudi toliko podatkov iz raznih strok, da mu težko sledi, kdor ni vse-skozi strokovnjak. Ocena vsebuje sledeče stališče v vprašanju evolucije iz katoliške strani:

1. While all of our Catholic Scripture scholars believe that the body of man was directly created, not evolved, nevertheless it is the general opinion among educated Catholics that Genesis will easily stand the strain if actual scientific proof is ever forthcoming of physical evolution (which would involve the body alone, not the soul).

2. We do not agree with the American Association for the Advancement of Atheism or with the Protestant Fundamentalists that Christianity rises or falls wholly on the theory of evolution.

So let us keep calm. We have nothing to fear. As a learned writer in The Homiletic and Pastoral Review said some months ago, the House of Theologians awaits the action of the House of Scientists on the evolution question.

Slo je pa pri razpravi tudi za druga vprašanja. G. Molek je izkopal iz arzenala "modernih" vse, kar koli je na razpolago zoper krščansko nazorjanja. O vsem tem arzenalu najdem sledečo sodbo:

"A lesson to Catholics and to all who make claim to a share in traditional Christian views: Do not be too quick to shift your mental gears and to make a detour whenever the evolutionist traffic policeman swings the signal.

Draw up to the curb of common sense and of revelation and, with the Church of God, bide your time. As St. Paul says expressively: "The great show of the world passes by." Watch that truth passes, and lay hold of it at once, for, whatever it be, it will fit in with all we hold as true. But it is bootless, follow—the leader stuff to go chasing after every will-o'-the-wisp of the "scientists", even when "almost everyone competent to express an opinion upon the subject . . . declares it could not possibly have been." Why? Because often, very often they are but a "We-TOO" gathering, all, despite their protestations of independent thinking, following some leader in beating the tomtom of evolution, to raise at any price the ghosts of an animal ancestry."

Sodba je na mestu in popolnoma resnična.

Evropa je nekako že preživela evolucijske težkoče pred leti. Amerika gre v marsičem na čelo, v marsičem caplja za Evropo daleč zadaj, ker materialna stran našega javnega udejstvovanja preveč absorbi- ra. Vsak pa hoče biti na čelu. Da pride na prvo stran našega velikega časopisja, mora iti z duhom časa. Ako se poda v džunglo Afrike, ali v

puščave Azije s kako "znanstveno" ekspedicijo, je treba, da odkrije kje kak "missing link", drugače ga nihče ne upošteva, ni na vrhuncu in ni nobene "slave". Znanstvenika ali učenjaka. Prava znanstvenost lahko pri tem stoji ob steni kot Jerica-sirotnica, in naj se vsak še tako bije na prsa, da zna znanstveno misliti in misliti z lastnimi možgani, in samostojno misliti, misliti mora, kakor hoče javnost, da se misli, resnica pa naj gre lahko rakom žvižgat.

Modernost pravega in istinita znanstva postane pri najmodernejših več ko klaverna, in v tem je razlog, da tem več kričijo o — smrti krščanskega naziranja, ker sami nimajo v sebi nobenega znanstvenega — življenja.

Resnice ni, da bi ob resnici živeli, zato naj drugi umrjejo, ker potem bo prostora za njih življenje, tako mislijo, a se bodo — urezali.

"Pravda vitezi", pravi Čeh. Resnica prinaša življenje, zaboda, znanstvena neresničnost, ne more dati življenja, niti ne v slučaju, da bi resnica — umrla, a resnica ne umrje — nikoli.

Prav pač ne bo nikoli.

Stvar je sicer malo smešna, druge označe ne zasluži, a je vendarle tudi značilna. Po volilvah pride lahko tudi kak meh za smeh na vrsto.

The Christian Century piše: "In the present campaign, where for the first time in American history a Roman Catholic has aspired to the presidency, the Church affects a remote indifference. But this apparent detachment is a strategic pose, for a political purpose, and no enlightened citizen, whether Catholic or Protestant, are in doubt as to its meaning." Ni ničesar, pa je. Svobodni smo, greš lahko na desno ali na levo, če greš, pa ni prav, in ako ne greš, pa tudi ni prav.

Silen strah je moral strašiti gotove protestantske kroge, da so postali iz samega strahu — smešni.

O tem se da govoriti.

V volilni kampanji je padla tudi beseda o "državnem socializmu". Republikanske kroge je spreletela kar neka kurja polt. Arthur Brisbane prav dobro zafrkavlja te kroge, ko opravičeno opozarja na pošto, ki je javno državno lastništvo. Končno poprašuje: "Kaj je socializem, če se sme vprašati? Pač ni ničesar drugega kakor poizkus, mnogokrat nesmiseln (foolish) poizkus, da se izboljšajo socialne razmere. Ako se ponudi prilika, naj se izboljšajo."

Ta vrsta socializma, ki pa ne vsebuje socializma v pravem pomenu, kakor se beseda socializem rabi, je na mestu. Da postane socializem "foolish", temu je njegovo svetovno naziranje krivo, ki je pač krivo, ker materialistično, in ta socializem se mora odkloniti, naj potem kdo že dobi kurjo polt ali ne.

Novi inženjerji.

Na ljubljanski tehniški fakulteti so napravili inženjski izpit iz gradbene stroke gg. Janko Maček iz Ljubljane, Živko Šumer iz Škofje Loke, Bogomir Troha iz Idrije in Janez Umek iz Blatne Brezovice.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancom in priporoči jim ga, da si ga naročijo!

TISKARNA
AMERIKANSKI
SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo
in nizko ceno
dobite pri nas!

Pišite nam po ceno
predno oddate
naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.